

[Undervisningsministeren.]

ud fra en helhedsvurdering af de private realskolars stilling.

Det ærede medlem fru Ellen Strange Petersen var inde på nogle betragtninger, som man vel må sige var af skolepolitisk karakter. Når man tilrettelægger en ordning, hvorefter det bliver muligt for landkommuner at tilvejebringe realafdelinger, eksamensordninger, sådan som der var en udbredt stemning for at landkommunerne måtte have adgang til, ja, så er det klart, at så får det også nogle virkninger med hensyn til de private realafdelinger. Det er uden videre klart. Men det er i øvrigt ingenlunde min opfattelse, at de private realskoler som helhed er truet, elevtallet er dog steget i forhold til tidligere. Det ærede medlem spurgte om begrundelsen for at opretholde forskellen mellem friskolelovtilskuddene og så de tilskudsregler, der er gældende for realafdelinger. Ja, nu skal vi ikke her diskutere friskoleloven, men det er min opfattelse, at det synspunkt, der ligger til grund for denne forskelsbehandling, er, at elever, der får tilskud efter friskolelovens bestemmelser, jo er inden for den undervisningspligtige alder.

Jeg vil gerne gøre den almindelige bemærkning, at den private realskole, den private skole i det hele taget, skal have økonomisk mulighed for fortsat at udføre sin gerning inden for det samlede danske skolevæsen. Lad mig sige det på den måde, at den status, skolerne har, må fastholdes.

Det ærede medlem fru Ellen Strange Petersen var inde på, at der havde fundet en forringelse sted, og jeg har set det samme synspunkt fremført i enkelte blade, at man med de foreslåede regler skulle forringe den private realskoles vilkår. Det mener jeg ikke man generelt kan sige der er tale om. Ser vi på spørgsmålet om realskoler i provinsen, bliver der jo ikke tale om nogen forringelse i forhold til 1959-loven; tværtimod må man sige, der bliver tale om en forbedring derved, at 8.-9. klasserne nu får tilskud efter friskolelovens bestemmelser. Det ærede medlem fru Ellen Strange Petersen gav jo også den indrømmelse; at et stigende antal private realskoler opretter 8.-9. klasser og derved altså sikrer sig disse gunstigere tilskudsbestemmelser. Man gør det ikke, fordi man vil have disse gunstige

vilkår; man gør det simpelt hen, fordi det er en naturlig udvikling også ved disse skoler at etablere 8.-9. klasser.

Derimod er det jo rigtigt, at der for storkøbenhavnske realskolars vedkommende sker en forringelse i forhold til de nugældende bestemmelser, som er forskellige fra de regler, der har været gældende ved provinsens realskoler. Det har været ministeriets opfattelse — og jeg har også indtryk af, at denne opfattelse deles af de ærede ordførere — at det er rigtigt at gøre dette, at man burde tilvejebringe en ensartet fremgangsmåde over for de to kategorier af skoler, og det er jo også rigtigt, at man har måttet anse 1959-lovens bestemmelser for de storkøbenhavnske realskoler for midlertidige, men jeg vil dog gerne understrege det rent faktiske, at de skoler, der er i det storkøbenhavnske område, nu gennem det øgede tilskud til 8.-9. klasserne får denne forbedring med.

Ser vi på landet som helhed, er det i øvrigt karakteristisk for hele skoleområdet, at vilkårene varierer meget stærkt fra skole til skole. En privat skole, der ud over realafdeling omfatter en underskole eller, om man vil, en hovedskole, som vi jo kalder det nu, og som endvidere har 8.-9. klasser, vil i almindelighed have gode økonomiske vilkår, fordi tilskuddene til hovedskoleklasserne og til 8.-9. klasserne, der ydes efter friskolelovens bestemmelser, er så relativt gunstige. Hermed afbødes virkningerne af de lidt ugunstigere tilskudsregler for realklasserne. En privat skole, der har en spinklere udbygning, enten ved at der kun findes en realafdeling, eller ved at der ud over realafdelingen kun findes et par hovedskoleklasser, vil have ringere vilkår end en privat skole, der er stærkere udbygget.

Det er klart, at når der er en sådan forskel på skolerne og deres opbygning, vil den omstændighed, at man bruger 2 sæt tilskudsregler på de 2 grupper af klasser ved den samme skole, kunne føre til en ulige økonomisk stilling for skolerne, alt afhængig af den måde, hvorpå de 2 sektorer inden for skolerne er udbygget. Desto stærkere den sektor er, der har ret til tilskud efter friskolelovens bestemmelser, des bedre vil de økonomiske vilkår være for skolerne som helhed. Det vil derfor nok være nød-